

Työsuojelurahasto
Arbetskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Suomalaisista korkeakouluista valmistuneiden ulkomaalaisten kiinnittyminen Suomen työelämään –hankkeen (postdoc-stipendi 116289) loppuraportti (28.1.2020)

Hankkeen toteuttaja: tutkijatohtori Rolle Alho/Helsingin yliopisto

Hanke tuotti uutta tietoa ulkomaisten korkeakouluopiskelijoiden työllistymiskokemuksista Suomessa. “Ulkomaisilla opiskelijoilla” viitataan tässä ei-suomalaisiin opiskelijoihin, jotka ovat muuttaneet aikuisena Suomeen. “Korkeakoulut” viittaavat tässä sekä yliopistoihin että ammattikorkeakouluihin. Tuloksien avulla saatiin uutta tietoa siitä miten –ja mitä kautta– ulkomaiset korkeakouluopiskelijat, jotka haluavat työllistyä Suomeen ovat työllistyneet, ml. mitä esteitä ja mahdollisuuksia heidän “ei-suomalaiseen” taustansa liittyy työnhaussa.

Poliittiset päättäjät toivovat ulkomaalaisten opiskelijoiden jäävän Suomeen työskentelemään heidän valmistuttuaan, sillä he ovat nuorehkoa, osaavaa ja korkeasti koulutettua työvoimaa. Myös hallitusohjelmaan on kirjattu, että ko. ryhmän työllistyminen Suomeen on tavoiteltavaa. Lisäksi korkeakoulut houkuttelevat aktiivisesti ulkomaisia opiskelijoita Suomeen. On kuitenkin tiedossa, että esimerkiksi sosiaalisten verkostojen puute, suomen (tai ruotsin) kielen taidon puute ja syrjintä heikentävät heidän työllisyysmahdollisuuksiaan. Tämän takia moni heistä muuttaa pois Suomesta valmistumisensa jälkeen.

Toisaalta on hyvin vähän aiempaa tutkimusta niiden ulkomaisten opiskelijoiden työllistymiskokemuksista, jotka ovat onnistuneet työllistymään Suomeen. Tutkimukseni paikkasi tätä aukkoa. Haastattelin 31 eri aloja

ja 17 maasta kotoisin olevaa opiskelijaa. Työllistymiseen vaikuttavat strategiat jaettiin kahteen kategoriaan, joihin nivoutuvia keinoja tunnistettiin tutkimusaineistosta (kategoriat eivät ole toisiaan poissulkevia): 1) Institutionaalisen tuen hyödyntäminen (esim. työvoimaviranomaisten ja korkeakoulujen työnvälitys- ja urapalvelut) 2) Sosiaalisten verkostojen hyödyntäminen.

Tutkimuksessa hyödynnettiin sosiologisia teorioita liittyen työllistymiseen (mm. Granovetter) sekä aikaisempaa ulkomaisten opiskelijoiden liikkuvuutta ja työllistymistä käsittelevää tutkimusta. Tavoite oli tuottaa uutta tietoa siitä, minkälaisia kokemuksia ulkomaisilla opiskelijoilla on liittyen pääsyyn Suomen työmarkkinoille -ja siinä hanke onnistui. Hankkeen tulokset ovat nähtävillä Nordic Journal of Working Life Studies:in numerossa 2/2020, joka ilmestyy kesäkuussa 2020. Kyseessä on vertaisarvioitu tieteellinen open access-julkaisu.

Hanke (8 kk rahoitus) liittyi aikaisempaan tutkimukseeni, ml. maahanmuuttoon liittyvään väitöskirja-aiheeseen (väitös 2015, Turun yliopisto). Uutena ulottuvuutena oli kuitenkin ulkomaiset tutkinto-opiskelijat suomalaisissa korkeakouluissa, ml. heidän työllistymisensä Suomessa.

Esittelin tutkimustani maailman suurimmassa kansainvälisessä sosiologien konferenssissa (International Sociology Association ISA) Torontossa Kanadassa heinäkuussa 2018. Esitelmäni löytyy verkosta konferenssin abstrakti-kirjasta (sivu 55). Konferenssissa loin kontakteja tutkijoihin, jotka tekevät aihepiiriin liittyvää tutkimusta ympäri maailmaa.

Kyseessä oli henkilökohtainen apuraha, joten olin hankkeen ainoa tutkija. Hankkeen ohjausryhmään kuului henkilöitä seuraavista organisaatioista: ammattikorkeakoulu Arcada, Tampereen yliopisto, Helsingin yliopisto, CIMO. Hankkeen puitteissa olin yhteydessä (tai minuun otettiin yhteyttä) seuraaviin organisaatioihin: Opetushallitus (ml. ent. CIMO), TEM/Talentboost, Valtioneuvoston kanslia, Helsingin yliopisto.

Tutkimuksen tuloksia on mahdollista hyödyntää sellaisissa toimissa, joiden avulla pyritään parantamaan ko. ryhmän mahdollisuuksia työllistyä Suomeen. Hanke tuotti myös työnantajia mahdollisesti hyödyttävää tietoa siitä, mitä kautta ulkomaiset opiskelijat saavat tietoa työllistymismahdollisuuksista Suomessa.